

[Ingmar Wagner.]

Desværre viser det sig nu, at udvalget, som har behandlet disse lovforslag, ikke har taget hensyn til vore synspunkter. De ændringsforslag, der er stillet her til anden behandling, er meget beskedne, når man ser dem på baggrund af den kritik, der blev rettet mod lovforslagene på visse punkter. Med hensyn til forslag til lov om ændringer i militær retsplejelov og forslag til lov om ændringer i militær straffelov har udvalget overhovedet ikke taget hensyn til den stærke kritik, der blev rettet imod disse love efter de store soldaterdemonstrationer i februar måned 1953. Det vil erindres, at selve forsvarsministeren her i tinget beklagede den forskelsbehandling, soldaterne blev til del dengang, men udvalget har åbenbart ikke ønsket at tage stilling til disse forhold eller gennem ændringer i loven forsøgt at forhindre en sådan forskelsbehandling i fremtiden.

Det ville i alle tilfælde være interessant her at høre, om udvalget overhovedet har diskuteret de problemer, der opstod efter soldaterdemonstrationerne i februar måned sidste år. Jeg har før her i tinget nævnt nogle af de urimeligheder, der sidste forår blev de demonstrerende soldater til del; de var jo så grove, at de dengang affødte de voldsomste protester fra befolkningens side. Et af de kedeligste eksempler var jo fra Bornholm, hvor det lykkedes den daværende rettergangschef, grev Trampe, at få dømt en meget stor del af sin garnison for mytteri, blot fordi de havde deltaget i et protestmøde imod den forhadte 18 måneders tjenestetid, et møde, der oven i købet foregik indenfor kasernens område.

Jeg synes, der er al grund til at nævne nogle af følgerne af grev Trampes særlige form for retspleje. En del af de bornholmske soldater blev som bekendt idømt 4 måneders fængsel for mytteri, og samtidig fik de besked om, at de var udstødt af hæren, og at de ikke senere kunne genindkaldes. Under selve retssagen fremkom der en hel del oplysninger om en række urimeligheder i behandlingen af sagerne mod de soldater, der var blevet dømt, ja, man kan vel sige det sådan, at det fremgik ganske åbenlyst, at såfremt man i Rønne havde haft en virkelig demokratisk retspleje, havde det været helt utænkeligt at idømme en række af solda-

terne straf for mytteri. Men til trods for at det stod klart, at det lå sådan, ønskede de dømte soldater alligevel ikke deres sag appelleret. Det lyder mærkeligt, men det var, fordi det ved en appel havde vist sig, at de så blev langt dårligere stillet. F. eks. en soldat, der havde fået 4 måneder og appellerede sin dom og ved appellen havde fået nedsat denne straf, skulle ikke alene udstå den idømte straf, men også gennemføre den fulde tjenestetid, og det vil sige, at han kom til at ligge inde $\frac{1}{2}$ år længere end de soldater, der blev idømt 4 måneders fængsel, og det må i hvert fald siges at være en urimelighed.

Jeg tror ikke, det her er nødvendigt at nævne, at soldatertjenesten ikke er altfor populær blandt den værnepligtige ungdom. Grunden til, at en del af soldaterne på Bornholm foretrak at modtage deres uretfærdige straf for mytteri, var netop, at de herigennem kunne slippe for $\frac{1}{2}$ års militærtjeneste. Man kan jo mene, hvad man vil, men mærkværdigt er det i hvert fald, og det er et forhold, som udvalget burde have set på.

Der var en lang række andre forhold efter soldaterdemonstrationerne, der var fuldkommen tåbelige, og derfor synes vi, at der bør gennemføres en lovgivning, der klart formulerer, efter hvilke paragraffer en soldat skal dømmes. Med de nuværende tågede formuleringer afhænger det i realiteten af rettergangschefen og måske oven i købet også af hans humør, om en soldat skal dømmes efter bestemmelsen om ulydighed i tjenesten eller efter mytteriparagraffen, som har mindstestrafen 4 måneders fængsel.

Ved førstebehandlingen her blev der af flere af de ærede ordførere udtalt stor glæde over, at den lovgivning, man nu påtænkte at gennemføre fremover, næsten ville få den samme praksis som den borgerlige straffelov. Men jeg synes ikke, det er rigtigt. Det er jo langt fra sådan. Der er mange ting, som man endnu ikke har taget hensyn til, bl. a. de synspunkter, som mit partis ordfører ved første behandling fremførte, f. eks. at man i den militære straffelov giver den, der skal straffes, en frist på kun 2 gange 24 timer til at udtale sig om, hvorvidt han ønsker dom i en sag, hvori han er tiltalt, medens den borgerlige straffelov på det